

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 86.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411866868448/facsimile.pdf> (tilgået 07. maj 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

ger saa indhydende, og druknede deri de skønne Anlæg. Han af Naturen fik til at vorde et godt Menneske. — Hvilke Ulykker kunde ikke et saadant Menneske, der har Udsigt til at faa Tønder Guld mellem Hænder, stifte? Hvormange Piger, hvormange Ægteskaber kunde ikke Han gøre ulykkelige? Og Alt dette skulde Jeg med Rolighed se forberedes? Ney, vel føler Jeg Mig for svag til, som Jeg ønskede, at kæmpe mod den Gift, slette Eksempler kunne indgyde i min Yndlings Hjerter; men Jeg har dog Villien. Jeg kan dog sætte varme uskrøintede Formaninger og egen Opførsel mod de Laster, som herske her. — Saalænge Jeg derfor kan bære min Byrde, uden ganske at knuses, vil Jeg stræbe at redde ham, hvis Sædelighed synes at blive af dobbelt Vigtighed. —

Her mangler et Blad af Dagbogen.

Novbr XX.

. . . . Jeg var med Fru Leth og min Eleve i Fyn otte Dage, og fandt derved mange Lejligheder til at prise Mig lykkelig paa min Post, saavidt som Omstændigheder udenfra kunne gøre Mennesket lykkeligt. Ved at sammenligne min Stilling med andre Informatorers i adelige Huse blev det Mig ret beskueligt, hvilket stort Fortrin Jeg nyder. Jeg er et Lem af Familien, medens de andre ere underdauige Tjenere; faar Jeg endog stundum et ublidt Ansigt, naar mine Opdragelsesideer ej stemme med Fruens ikke alt for fornuftige Kærlighed til Drengen, saa er dog min Villie ej saa saare ofte kraftløs, om den end ej kan fuldkommen præge sig i mine Forholdsregler. — Nu mere end nogensinde føler Jeg Umuligheden af at tage nogen Huskondisjon, naar Jeg forlader det Lethske Hus; thi det var alt for usandsynligt, at Jeg skulde træffe et, hvor Jeg omgikkes med saamegen Godhed og Agtelse, hvor Jeg midt i mit Slaveri nød saamegen Frihed som her. — Dog maaske en anden Grund lønlig virker meget til denne Bestemmelse. —

Skyldende Mig selv Regnskab for en Virksomhed, der har været indsiuttet til sig selv, maa Jeg anmærke, at den har været deponentisk¹. — Jeg har dels læst Meget, og beskeftiget Mig i den senere Tid med Arkenholtses, Schillers og Fichtes interessante Skrifter, og dels har Jeg gjort ret heldige Fremskridt i Sproglære. Jeg har fortsat tysk og fransk Læsning, og

¹ en Mellemting mellem aktiv og passiv.

Af Grundtvigs Dagbøger

halv gennemplojet en engelsk Læsebog, Ting, der fra Kundskabens Side aabne saare blide Udsigter i Fremtiden, naar min Aand kan nyde fransk Vittighed ved Siden af Sjøekspirs Poesi og Lokes Gybe Granskninger. —

Jeg har gjort adskillige Skridt til et Læseselskabs Oprettelse her paa Landet, og Jeg troer, det vil lykkes. I min Indbydelse har Jeg ret ført et højravende Sprog, thi Jeg troer, at ligesom den Læge, der vil virke paa Almuen, maa bruge Markskrigerionen, saaledes og Jeg, da Jeg har med et Lands Præster at gøre, der næsten samtlig høre til den videnskabelige Almue.¹

Des. V.

Det lader, som om Langeland ej er nogen frugtbar Jord for Dagbøger, i det mindste trives min kun lidet her. — Grundene er forskellige, men de fornemste paa Mig virkende ere —

1) Tidsmangel. Naar Jeg har ofret Karl den bedste og lyseste Tid af Dagen, og Jeg har brugt en Del af Resten til Læsning, keder det Mig at gribe Pennen, da Jeg bedre kan more Mig nede.

2) Mit Gemyt. Naar Jeg forlader mine Forretninger, trænger Jeg til Opmuntring. En saadan er det saa langt fra, Skrivning i min Dagbog kan yde, at den endog befordrer en modsat Sindsstemning, thi hvorledes kan Jeg tale saa sagte til Mig selv, at Smerten, der aldrig sov, men kun slumrede under Sjelekrafternes Anstrængelse, ikke skulde vaagne, og da er jeg ulykkelig. —

3) Min Ensomhed. Sjelden rejser Jeg ud, og sjelden gaar Jeg ned, naar der er Fremmede; thi det keder Mig; ja ikke blot det, men mit Hjerte faar gerne ved sliq Lejlighed — som i Aften — en ny Vunde, og det taaler ikke mange flere. — Heraf følger da, Jeg intet nyt Stof faar uden fra, der behagelig kunde sysselsætte Mig.

4) Jeg har aflagt at indrykke i min Dagbog Udtog af og Domme over Bøger. —

Hvad Under nu at faa Blade beklakkes, og at selv disse ere magre? Saasomt Jeg er ene med Mig selv, da er der kun en Ting, der kan gøre Fordring paa min Opmærksomhed, og baa- de mine Tanker og deres Ytringer maa da dreje sig om en og samme Genstand. — Ensformighed og Magerhed opstaaer herved. —

¹ Jfr. Protokol for Langelands Læseselskab, trykt i *Den Danske Højskole* 1903.